

Nieuwjaarsboodschap faculteit GF 5 januari 2016

Beste collega's,

Op de Brussels Health Campus is het misschien een evidentie, maar ik wens u allen toch vooral een goede gezondheid in het nieuwe jaar dat pas begonnen is. En veel energie en werkvreugde.

Tijdens mijn nieuwjaarsboodschap gisteren in de grote aula in Etterbeek, heb ik het gehad over het VUB-gevoel.

Professoren, academische en niet-academische personeelsleden: allemaal raken we in de ban van dat VUB-gevoel, raken we doordrongen van de kernwaarden van de VUB en van alles waar de universiteit voor staat.

In Jette leeft dat VUB-gevoel misschien nog méér. Hier hebben we bakens verzet, zijn we als universiteit pionier geweest in tal van domeinen, onder meer in alles wat met het begin en het einde van het leven te maken heeft.

Dit jaar wil ik graag stilstaan bij onze identiteit.

Wie zijn we?

Zijn we dezelfde universiteit als bijna 50 jaar geleden, toen we autonoom werden?

Het is belangrijk voor onszelf om te weten wie we zijn en waar we voor staan,

en het is ook belangrijk voor de buitenwereld.

We kunnen als VUB alleen maar groeien in binnen- en buitenland als we een sterk verhaal hebben,

als we ons kunnen onderscheiden van andere Vlaamse universiteiten, als we iets unieks kunnen bieden dat onze afgestudeerden wezenlijk vooruit helpt.

We zijn immers geen diplomafabriek,

de VUB moet meer zijn dan studeren alleen en ik kan u geruststellen de VUB is dat ook.

Die extra dimensie is er ook bij ons onderzoek en in onze maatschappelijke betrokkenheid.

Maar we moeten dat misschien duidelijker maken, scherper stellen en meer naar buiten brengen.

De volgende maanden gaan we dat ook doen, met een brede bevraging, ook hier op campus Jette, met een maximale inbreng van medewerkers, studenten, oud-studenten, stakeholders en externen, om zo tot een opgefrist VUB-verhaal te komen dat we zullen presenteren op een groot congres op 24 mei; schrijf die datum alvast in uw agenda. Dinsdag 24 mei, in de week van onze Dies Natalis.

Maar sta me toe om eerst even terug te blikken op het voorbije jaar.

En ik zal dat kort doen en zeker niet te lang stilstaan bij de toestand in de wereld.

Want dan zou er geen reden meer zijn om straks het glas heffen.

Enkele woorden volstaan om de gruwel van 2015 te vatten: IS, Parijs, Molenbeek.

Of een getal kan ook: het cijfer 4.

De maximale terreurdreiging heeft ook de VUB verplicht om drastische maatregelen te nemen:

twee dagen geen colleges, geen evenementen, niets, behalve een permanent crisisberaad.

En na de aanslagen in Parijs en na de minuut stilte waar studenten en personeelsleden massaal aanwezig waren, hebben de autoriteiten de Verhaegenstoet geannuleerd.

Dat hij toch heeft plaatsgevonden, weliswaar op de stoep maar toch volgens het traditionele parcours van de Zavel naar de Beurs, heeft velen goed gedaan.

Want wij willen ons denken niet onderwerpen aan angst. Vrijheid en veiligheid doen samengaan, dat wordt voortaan een van dé uitdagingen op al onze campussen, zeker ook hier in Jette, met het universitair ziekenhuis erbij.

Maar we zullen nooit voor de gemakkelijkste weg kiezen, de weg van maximale veiligheid ten koste van de vrijheid.

Dat wil geen enkele rechtgeaarde VUB'er.

Collega's,

2015 bracht op de valreep ook hoop. De klimaatop in Parijs heeft een verregaand, wereldwijd en bindend akkoord opgeleverd.

In de aanloop naar Parijs hebben we onze eigen VUB-klimaatactie WeAreParis uitgerold.

Negen teams van studenten zijn in binnen- en buitenland op zoek gegaan naar milieuvriendelijke oplossingen en alternatieven in vervuilende sectoren zoals landbouw, industrie, transport en energie. Professoren en onderzoekers stonden de studenten met raad en daad bij.

WeAreParis toonde aan dat de VUB méér is dan studeren alleen.

We hebben ons het voorbije jaar wel vaker van onze eigenzinnigste kant laten zien.

Bijvoorbeeld door onze academische opening voor de eerste keer niet in de vertrouwde Q te houden,

maar wel in het hart van de stad, in Bozar.

En met meer dan 2000 aanwezigen in de Henri Le Boeufzaal hebben we een record doen sneuvelen.

Nooit eerder was er zoveel volk op een openingszitting. Voor mij is dit hét bewijs dat de VUB vandaag springlevend is en vooral ook dat iedereen weer volop in onze universiteit gelooft.

We hebben op de academische opening ons nieuw magazine Henri gelanceerd.

de naam verwijst naar Henri Poincaré,

aan wie we de leuze van onze universiteit hebben ontleend.

We willen dat het nieuwe universiteitsmagazine kritisch, onafhankelijk en eigenzinnig zal zijn.

Niet door voortdurend te zeggen wie of wat we zijn, maar door het te tonen. En zoals u hebt kunnen zien, was campus Jette alvast prominent aanwezig in de eerste twee nummers.

In dezelfde geest zijn we dit academiejaar ook gestart met een nieuw universiteitsbreed vak.

Het vak heet redelijk eigenzinnig, kritisch nadenken over mens en maatschappij.

Het staat niet alleen open voor studenten uit alle faculteiten, ook externen kunnen het volgen.

Nog een primeur in 2015: we hebben op 3 mei de Difference Day Honorary Title for Freedom of Expression uitgereikt.

Het gaat om een gezamenlijke onderscheiding van de VUB en de ULB, als Brussels University Alliance,

die we op het einde van de eerste Difference Day in Bozar

– naar aanleiding van de dag van de persvrijheid - hebben gegeven aan iemand die zelf niet aanwezig kon zijn,

omdat hij veroordeeld werd tot 1000 zweepslagen en in de cel zit.

Ik heb het over de Saudische blogger Raif Badawi.

Zijn misdaad?

Hij had een blog, uitte kritiek op religieuze leiders en hij schreef dat moslims, christenen, joden en atheïsten gelijkwaardig aan elkaar zijn.

Dat was zijn misdaad.

De tweede editie van Difference Day vindt ook dit jaar plaats op 3 mei.

Ik hoop van harte dat RAIF Badawi dan onze gast zal kunnen zijn, maar ... ik vrees het ergste.

Collega's,

Het is u misschien opgevallen dat veel van wat ik net heb vermeld, nauw verband houdt door onze waarden.

En dat geldt ook voor de uitreiking van onze eredoctoraten einde mei.

Naast excellente wetenschappers, hebben we ook mensen beloond voor hun maatschappelijk engagement. Wijlen dokter Willy Peers en Lucie Van Crombrugge voor hun strijd voor vrouwenrechten en het recht op abortus, en drie sterke vrouwen,

Marie Levens uit Suriname,

Francisca Anyango uit Kenia

en Julia Gillard uit Australië

voor hun mateloze inzet om kinderen en jongeren toegang te geven tot kwaliteitsonderwijs.

In het stadhuis van Brussel hebben we in juni dan weer de nieuwe Fellowship-titels uitgereikt, zodat we intussen meer dan 70 Fellows hebben die hun professionele ervaring ten dienste stellen van de VUB. Met de nieuwe UMC-Fellows Yves Desmet, Raf Mertens, Yves Vandenberghe en Caroline Verlinde.

Collega's,

In mijn terugblik mag één heuglijk feit alvast niet ontbreken.

We zijn de enige universiteit in Vlaanderen die groeit en dit jaar dan nog met 10,4%. De Universiteit Hasselt weliswaar ook,

maar dat komt alleen doordat ze er een opleiding hebben bijgekregen.

Dat we als VUB opnieuw meer generatiestudenten hebben,

is geen uitzonderlijk iets,

maar de verderzetting van een opwaartse evolutie die al een hele tijd aan de gang is.

In 2008, toen ik rector werd, hadden we minder dan 10.000 studenten.

Vandaag zijn er dat bijna 15.000.

En dat is de verdienste van u allemaal, want een universiteit kan alleen maar aantrekkelijk en succesvol zijn, als alle pijlers stevig zijn: onderwijs, studentenvoorzieningen, internationalisering, onderzoek, innovatie, de faculteiten, het Ziekenhuis, het Regeringscommissariaat, ... Nog een pijler van een stevige universiteit is goed bestuur.

We hebben in 2015 ons organogram overhoop gehaald en onze structuren compleet hervormd, met nieuwe organen als het BECUZ, de universiteitsraad en de academische raad en vooral ook een sterk afgeslankte raad van bestuur van de VUB.

Minder bestuurders maar meer slagkracht.

We hebben een nieuw vicerectoraat Innovatie en Valorisatie gecreëerd, met collega Hugo Thienpont als vicerector. Daarnaast worden Onderwijsbeleid en Studentenbeleid samengevoegd tot één vicerectoraat.

Maar we hebben niet alleen de structuren aangepakt, ook de universiteit zelf staat in de steigers.

In Etterbeek hebben we de grootste bouwwerf opgestart sinds de jaren 70, voor het gigantische XY-project, dat 650 studentenkamers omvat, een cultuurtoren, een raadszaal en extra ruimte voor onderzoek, onderwijs en andere activiteiten.

En collega's, we kunnen dat ook allemaal betalen, want eind oktober hebben we meer dan 60 miljoen euro opgehaald op de beurs van Brussel. Door het geld te halen waar het zit – op de financiële markten – kunnen we inderdaad 650 nieuwe studentenkamers bouwen en ze verhuren tegen een uitermate democratische prijs aan toekomstige generaties studenten.

Maar ik wil vooral graag stilstaan bij de grote dynamiek op deze campus. Ik was bijvoorbeeld onder indruk toen ik op de opening van Brightcore was. Brightcore is een bundeling van meerdere genetische centra – o.a.

van de ULB - waardoor uitermate doeltreffende genetische testen mogelijk zijn.

BRIGHTcore is in staat om voor grote hoeveelheden DNA de sequentie te bepalen

en zal de enorme vooruitgang in de medische genetica mee gestalten geven.

Daarenboven ben ik zeer tevreden dat we in 2015 ook de leerstoel Aerens hebben kunnen verderzetten en dat de Tandheelkunde weer is opgebloeid.

We hebben op de campus en in de faculteit ook de infrastructuur aangepakt. Waarbij de realisatie van de biobank en de verbouwingswerken in gebouw K in het oog springen. Het gaat om verbouwingen bij meerdere vakgroepen, laboratoria en de tandheelkundige kliniek. En hopelijk kunnen we dit jaar eindelijk starten met de bouw van een nieuw animalarium.

Het UZ Brussel voert dan weer stap voor stap z'n ambitieus ruimteplan uit om het ziekenhuis uit te breiden, maar vooral ook een nieuwe logische en moderne structuur te geven, waarbij het traject van de patiënt centraal staat. Het UZ heeft ook grote sponsors voor ambitieuze projecten kunnen aantrekken, zoals de Appeltuin. Liefst 11.000 schenkers hebben ervoor gezorgd dat kankerpatiëntjes terug voluit kind kunnen zijn.

En het ziekenhuis doet het overigens op alle vlakken uitstekend, met 13% meer opnames, 18% meer raadplegingen - van 275.000 naar 325.000, 16% meer artsen: van minder dan 400 naar meer dan 450, en een verdubbeling van het aantal citaties in peer review publicaties: van 220 naar 405. Je moet het maar doen, ondanks zeven jaren van bezuinigingen door de Vlaamse overheid.

Nog zo'n heuglijk feit. In 2015 zijn de werken voor tram 9 eindelijk begonnen,

een nieuwe tramlijn naar het UZ en de faculteit GF waar we 40 jaar op gewacht hebben.

Collega's,

Pagina 2015 is omgeslagen, pagina 2016 is nog zo goed als onbeschreven. Maar een aantal zaken is nu al geweten.

Na acht jaar rector van deze prachtige universiteit te zijn geweest, zal ik eind september de fakkel doorgeven.

Het is een fakkel die stevig brandt en waarvan het vuur nog lang hevig zal blijven, daar ben ik zeker van.

Wie ook mijn opvolger of opvolgster wordt.

Want daarover beslis ik niet, maar u allemaal.

Onze rectorverkiezing is de meest democratische van alle universiteiten, met voor de eerste keer ook alle personeelsleden, alle studenten

en alle collega's van het UZ Brussel die rechtstreeks aan de verkiezing kunnen deelnemen.

Het zijn dus voortaan niet meer de professoren of ZAP-leden die bijna uitsluitend bepalen wie de rector wordt en dat is ook goed.

Het wordt voor mij dus een jaar van afscheid nemen, maar wie mij een beetje kent weet dat ik pas echt afscheid zal nemen als het zover is.

Want ik wil me nu nog volop concentreren op mijn laatste negen maanden als rector

en vooral op alles wat we in die periode samen nog zullen realiseren.

Ik ga hier twee woorden laten vallen dat sommigen onder u meteen uit de feestroes zal halen.

Instellingsreview en de JCI-accreditering.

We hebben het er al vaker over gehad,

we hebben hard gewerkt om voorbereid aan de start te komen,

maar dit jaar is het moment van de waarheid aangebroken.

Het hoeft geen betoog, denk ik, dat een positieve beoordeling zowel voor de universiteit als voor het ziekenhuis van levensbelang is.

De inzet is veel groter dan bij de visitaties,
de schaal is veel groter,
maar ons zelfvertrouwen is dat gelukkig ook.
Ik verzeker u : we zijn voorbereid.

Dan heb ik nog een naam voor u.

Mohammad Salman.

Hij is Syriër, is erkend politiek vluchteling en heeft hier een doctoraat behaald.

Hij is sinds vandaag in dienst als eerste van de tien Syriërs die de VUB besloten heeft om aan te werven. Collega Salman moet ervoor zorgen dat jonge Syrische en andere vluchtelingen die al met een hogere studie begonnen waren of nu willen aanvatten, om die te leiden naar opleidingen die ze bij ons kunnen volgen.

Geen enkele universiteit – en zeker de onze niet – kan in de huidige omstandigheden aan de zijlijn blijven staan. We kunnen heel wat doen, en dus moeten we dat ook doen.

En ten slotte, collega's, heb ik nog een primeur.

Er is een rector die te pas en te onpas – en vooral ten onrechte – beweert dat er in Vlaanderen maar twee topuniversiteiten zijn.

Wel, de VUB zal in 2016 de enige echte topuniversiteit zijn.

Want voor het einde van mijn rectoraat zal ik er mee voor zorgen dat de VUB-vlag zal wapperen...

op de top van de Mount Everest; dit is 8.680 m hoger dan de top van de Sint-Pieterskerk in Leuven.

Collega's,

In een EK-jaar wil ik graag eindigen met een citaat uit de sport,
een citaat uit de nobele voetbalsport en dan nog wel van een onvervalste
Brusselaar,

de legendarische coach Raymond Goethals.

Zijn gevleugelde woorden luiden:

Ni zievere, speile.

Of naar de universiteit vertaald:

we weten wat ons te doen staat, nu moeten we in actie schieten. Ik weet
dat ik hiervoor op u kan rekenen.

(Ik dank u.)